
Univerzita v Nebrasce letos oslaví 100. výročí výuky češtiny

Lincoln (Nebraska, USA) 20. srpna (zpravodaj ČTK Jaroslav Richter) - Univerzita v Lincolnu v americkém státě Nebraska v nadcházejícím školním roce oslaví 100. výročí výuky češtiny. Jazyk přistěhovalců, kteří na přelomu 19. a 20. století tvořili významnou část obyvatel Nebrasky, se v Lincolnu přednáší od roku 1907 nepřetržitě. Zejména díky podpoře tamějších českých krajanů studuje ve tří až čtyřletém programu pět desítek posluchačů. "Na stoletou tradici jsme velmi hrdí," řekl ČTK šéf katedry moderních jazyků Russell Ganim. Na českém programu si podle něho škola zakládá i kvůli českému odkazu v Nebrasce. "Češi pomáhali před 150 lety založit Nebrasku, zařadili se mezi farmáře, podíleli se na tvorbě bohatství a vzdělanosti našeho státu a přitom hájili svoji kulturní identitu. Česká komunita také vždy udržovala partnerství s naší univerzitou," zdůraznil. V roce 1993 ale hrozil češtině v Lincolnu zánik, když přišla o podporu ze státních fondů. Aby mohla výuka pokračovat, založili místní krajané nadaci. "Jsme jediný univerzitní program českého jazyka ve Spojených státech financovaný ze soukromých zdrojů," dodal Russell Ganim. Zápisné do ročníku přijde na více než tisíc dolarů (přes 20.000 korun). Studenti ale mohou využívat stipendia založená rodinami českých usedlíků, která jim uhradí až 60 procent nákladů. Ze školného a z nadačního výtěžku se hradí především plat lektora. Druhá přednášející, profesorka Míla Šašková-Pierceová, učí češtinu nad rámec svého úvazku jako ruštinářka a metodoložka výuky cizích jazyků. Češtinu podle ní studují dva typy posluchačů. "Naivní student, který si myslí, že když má české geny, půjde mu jazyk lépe. Pak prochází šokem, protože čeština není lehký jazyk. Druhý typ je student, který už umí jednu, dvě cizí řeči a chce se učit češtinu, protože se zajímá o českou kulturu a chce se s ní naučit komunikovat," říká ze zkušenosti profesorka Šašková, která vede český program od roku 1989. Souhlasí s ní i Will Norton, děkan novinářské fakulty, jejichž několik posluchačů se pravidelně zapisuje na češtinu. "Studenti mají české předky nebo se chtějí něco dovědět o místech, odkud Češi přišli. A ke skutečnému pochopení kultury musíte znát jazyk," poznamenává. Matthew Gregory si vybral češtinu, protože tři roky učil angličtinu v Praze, a má tak k České republice osobní vazby. "Čeština je těžký jazyk," posteskl si, ale jako začínající spisovatel chce poznávat českou kulturu v originálu. Angličtinu učil v Čechách se svojí ženou i Troy Wiegande, který si zvolil český jazyk jako druhý obor při studiu chemie. Připouští, že mu čeština může pomoci v jeho budoucí profesi. "Ale hlavně moje manželka a já máme rádi Českou republiku," řekl ČTK. Ke studiu češtiny se zapisují i senioři, vesměs potomci českých přistěhovalců, kteří jako děti mluvili česky, ale jazyk už pozapomněli. "Jsou to často nejlepší studenti," říká na jejich adresu Míla Šašková. Čeština žije podle ředitelky vědeckého programu českého a slovenského muzea v Cedar Rapids ve státě Iowa Janet Stofferové především mezi starší generací. "Neznám moc mladých lidí, kteří by mluvili česky," řekla ČTK. Přesto soudí, že čeština, podobně jako slovenština, má na vysokých školách v USA dobré vyhlídky. "Poté, co se Česká republika a Slovensko staly součástí Evropské unie a začaly hrát významnější úlohu na světové scéně, předpokládám, že Spojené státy budou mít prospěch z udržování znalostí češtiny a slovenštiny na univerzitní úrovni. Rostoucí popularita východoevropských studií vytváří dobré předpoklady i pro budoucnost obou jazyků na univerzitách," soudí. Čeština se v USA přednáší vedle Lincolnu i na jiných vysokých školách, například v New Yorku, Chicagu či v texaském Austinu. Univerzita v Lincolnu vysílá studenty češtiny na stáže na univerzity v Olomouci, Praze a Plzni. Každý rok také zve ke studijnímu pobytu tři až šest českých nebo slovenských studentů, s nimiž český program spolupracuje. Přednášet přijíždějí čeští diplomaté a od českých institucí dostává katedra české filmy. Vztahy s univerzitami a institucemi v České republice jsou podle Ganima dobré. "To ale neznamená, že by nemohly být ještě těsnější a hlubší. Určitě bychom to uvítali," zdůraznil. Stejí výročí výuky češtiny bude škola slavit po celý rok. Různé akce jsou připravené na každý měsíc. Začátku oslav ve druhé polovině září by se měla zúčastnit i delegace českého Senátu. Tajným přáním Nebrasčanů je návštěva prezidenta Václava Klause, který má být koncem září na pracovní cestě ve Spojených státech.

ri sd